

lader sig overbevise om overbygningens – måske endog – selvstændige eksistens og betydning? Hvor man før koncentrerede sig om årsagerne til, at historien forandrede sig, skal man nu pludselig til at interessere sig for årsagerne til, at den *ikke* forandrede sig. Ikke mærkeligt, der opstår problemer.

»10 års kritisk historieforskning« demonstrerer klart, at Kritiske Historikere har nået nogle faglige resultater især på det teoretiske område, der fortjener respekt og opmærksomhed. Men den viser også og vedstår udtrykkeligt selv, at det har knebet med at leve op til de høje idealer fra 1973. En smule maliciøst kunne man i den anledning foreslå foreningen at finde trøst i Bernsteins ord: målet er intet, bevægelsen er alt.

Claus Larsen

OLDTID OG MIDDELALDER

GUSTAV HERMANSEN: *Ostia. Aspects of Roman City Life*. Alberta, The University of Alberta Press, 1981. XV, 261 s. Ill. 30 canadiske dollars.

Forfatteren af denne bog vil være ældre danske læsere velbekendt. Han fødtes i 1909, blev cand.mag. i klassisk filologi i 1933, dr.phil. i 1940 på afhandlingen *Studien über den Italischen und Römischen Mars*. Tillige har han oversat såvel Titus Livius som Erasmus og været medarbejder ved *Diplomatarium Danicum*. Efter at have været knyttet til Statsbiblioteket i Århus fra 1942 udvandrede han i 1950 til Canada og slog sig ned som farmer. Snart knyttedes han dog til det nye universitet i Alberta som professor i classics, og i en årrække ledede han dette universitets sommerskole i Rom, hvor man simpelt hen lejede den britiske skole et par måneder. Da han i 1984 afgik ved døden havde han et omfattende forfatterskab bag sig, blandt andet nærværende bog, der er frugten af hans *inspirerende undervisning i Ostia selv*. Bogen er en række afhandlinger om centrale enkeltemner inden for vor tolkning af den romerske by, terminologiske studier over *Ostias collegia*, d.v.s. de fagmæssige sammenslutninger, kroerne, brandvæsen samt kornlagre og kornmagasiner. Alle emner behandles historisk-filologisk samt arkæologisk, og Hermansen er velbevandret såvel i de litterære kilder – langt ind i *Corpus Juris'* kringelkroge – som i det arkæologiske materiale, som herved får en ny og dyberegående tolkning end man ofte finder det i nyere litteratur. Hermansen viderefører med disse studier en fin tradition for alsidighed, som altid har præget oldtidsforskningen, når den er bedst.

J. E. Skydsgaard

OLE FENGER: *Gammeldansk ret. Dansk rets historie i oldtid og middelalder*. Århus, Centrum, 1983, 156 s.

Gammeldansk ret betegner i Ole Fengers sprogbrug tiden frem til Margrethe I, og ud fra de synspunkter, hvorpå han baserer sin periodisering, forekommer det